

Årgång 29 ● nr 2 - 2016

nattvakan

Nattvakan

*utges av Hudiksvallregionens fågelklubb (HFK).
Tidningen utkommer med två nummer årligen
och erhålles av samtliga medlemmar i HFK.
Årsavgiften för medlemskap är för närvarande
150 kronor och insättes på pg. 88 94 30-5.*

Hudiksvallsregionens fågelklubb

är lokalklubb till Gävleborgs Läns Ornitologiska Förening (GLOF). Medlemskap i HFK är dock oberoende av medlemskap i GLOF. HFK:s verksamhetsområde utgörs av Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner.

Lokalklubben har till syfte att samla och stimulera intresset för fågelfaunan och skyddet av fågelmiljön i Hudiksvalls och Nordanstigs kommuner. Dessutom skall föreningen verka för att sprida kunskap i fågelfrågor genom kursvesamhet och exkursioner. Föreningen skall vara ett forum där medlemmarna inspireras och informerar varandra. En viktig uppgift för föreningen är att vara drivande i vissa frågor med anknytning till fågelskydd.

Styrelse

Ordförande: Jonas Lind, Tussmorvägen 21

820 64 Näsvisen, Tel.070-307 32 82

Vice ordförande: Mats Sundkvist, Båtmansvägen 6

824 40 Hudiksvall, Tel.070-698 69 11

Sekreterare: Karin Svensson, Blockvägen 16 F

824 34 Hudiksvall, Tel.070-51 348 66

Kassör: Lars-Göran Lindström, Slåttervägen 13

824 40 Hudiksvall, Tel.070-629 15 24

Övrig ledamot: Kjell Johansson, Kolarevägen 7

825 30 Iggesund Tel.070-239 75 10

Suppleant: Bo Fagerström, Dalgatan 10

824 42 Hudiksvall, Tel.0650-59 51 58

Följ med HFK på exkursion

Hudiksvallsregionens fågelklubb har ett digert utflyktsprogram under alla årstider.

Tryckt av:
Tierps
Tryckeri

URSÄKT

FÖR DRYGT ETT ÅR SEDAN AVSKAFFADE POSTEN speciella frimärken för föreningar, samtidigt sänktes viktgränsen för ett frimärke från 60 till 50 gram. Detta gjorde att antalet sidor i Nattvakan drogs ned från 28-32 till 24 sidor för att slippa använda dubbla porton. Nummer 1 och 2-2015 var på 24 sidor och delades ut utan problem men när nummer 1-2016 kom ut blev det bekymmer. Tyvärr så vägde tidning, program och kuvert lite för mycket för enkelt porto och på vissa ställen, främst i Delsboområdet, delades inte tidningen ut och flera fick lösa ut den själv till en kostnad. Jag som kassör och ansvarig för Nattvakan ber så mycket om ursäkt för besvär och kostnad för er som löst ut tidningen. Om ni har betalat för att få tidningen ber jag att ni hör av er till mig så reglerar vi det med nästa års medlemsavgift. Om ni inte löst ut förra numret men ändå vill ha ett exemplar så kontaktar ni också mig. Nu har jag lärt mig läxan och hädanefter kommer jag att använda dubbla porton.

MVH Lars Göran Lindström
070-629 15 24, lars.l@utb.hudiksvall.se

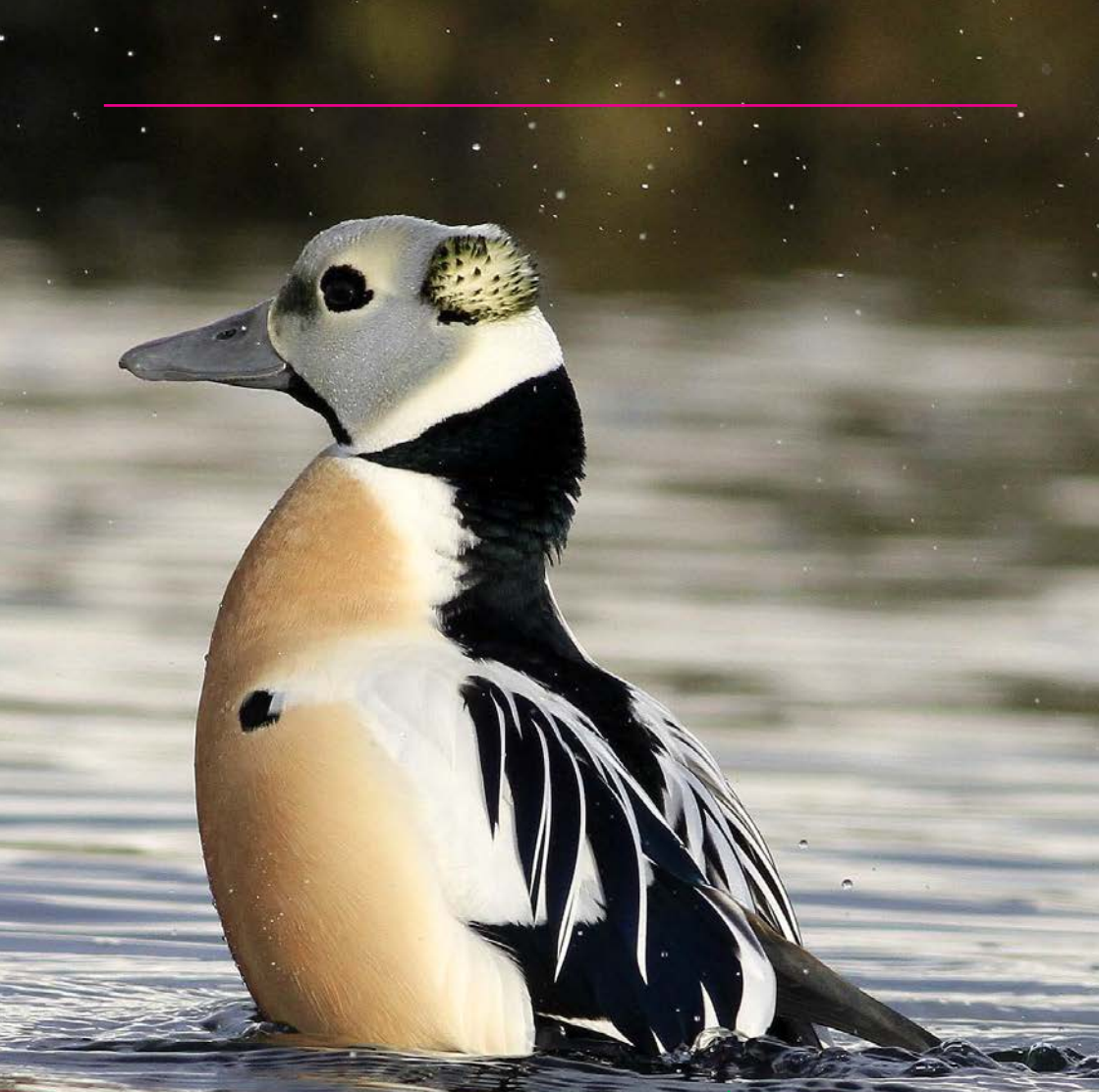
Vinnare i tävlingen i förra numret av Nattvakan blev Ingemar Klack. Grattis.

INNEHÅLL NR 2 - 16

Ursäkt	3
Båtsfjord	4
<i>Lars Göran Lindström</i>	
Vitryggig hackspett	19
<i>Lars Göran Lindström</i>	
Glad som fåfeln...	
Främmande fågel i Delsbo	22
<i>Mats Åberg</i>	
Fjällpipare	23
<i>Lars Göran Lindström</i>	
Program	25

*Foto på framsidan. Praktejder.
Båtsfjord mars 2016. Lars G
Lindström.*

*Foto på sista sidan. Praktejder.
Båtsfjord mars 2016. Lars G
Lindström.*

Båtsfjord

Lars Göran Lindström

Tidigt fredag morgon den artonde mars satte sig tre av fågelklubbens medlemmar, Stefan Pierron, Johnny Snell och undertecknad, i bil för att åka 150 mil norrut till Båtsfjord i Nordnorge. Ett av målen med resan var det flytgömsle som finns i hamnen, utanför en fiskfabrik, och som vi hade hyrt två platser i två dagar senare, för att fotografera de två arktiska änderna praktejder och alfvärdare.

Norrskenet vid stugan i ödemarken utanför Ivalo i norra Finland. Foto: Stefan Pierrou.

NÅGRA DAGAR INNAN AVRESAN parkerade sig ett djupt lågtryck nordost om Norge vilket innebar mycket hårda vindar från norr (ishavet) i Nordnorge. På tisdagen uppmättes drygt 38 sekundmeter i Båtsfjord. De sista fem milen (ishavsvägen) innan Båtsfjord, går över kalvfjället och den delen av vägen är mycket väderutsatt, och när jag kvällen innan avfärd (torsdagskväll) kollade Yr:s vädersajt såg jag att vägen var stängd och hade varit så sedan tisdagen. Så det var med lite oro i kroppen som vi startade vår färd norrut, speciellt som väderprognosen talade om fortsatt hård nordlig vind och täta snö-byar. Det skulle inte vara så roligt att åka 145 mil och sedan inte kunna komma fram till slutmålet utan vara tvungen att vända om.

Efter ett fikastopp i Skellefteå och ett mat- och tankstopp i Haparanda kom vi, på mycket bra vägar, sent på kvällen fram till Ivalo i norra Finland där vi hade bokat en stuga för fyra strax norr om samhället.

Stugan hade hög standard med bland annat bastu och även sänglinne ingick vilket det inte brukar göra normalt.

Kvällen var klar och de senaste timmarna hade vi, eftersom vi nu var norr om polcirkeln, spanat efter norrsken och när vi närmade oss stugan såg vi ett ganska svagt sken i öster som efter ett tag växte till lite grand. Så snart vi kom fram till stugan stack Stefan ut i den ganska kyliga kvällen och kom efter ett tag tillbaka och hade då lyckats ta några bilder på norrskenet.

Polarsken (både norr- och sydsken) uppstår när laddade partiklar (vanligen elektroner) från solen (solvinden) faller in mot den översta delen av jordatmosfären på 100-400 km höjd. Elektronerna påverkas av jordens magnetfält och träffar därför atmosfären längs en oval runt vardera magnetiska polen, den så kallade norrskensovalen på norra halvklotet.

Vid ökad solaktivitet och magnetiska

Tanaafjorden, Tanaälvens mynning, i full vinterskrud. Foto: Lars G Lindström.

stormar vidgas ovalen och förskjuts då mot lägre breddgrader och polarskenet blir samtidigt intensivare. Det är vid sådana tillfällen man kan se norrsken i södra Sverige och ibland ännu sydligare.

Norrskenszonen är ett område på jorden där den genomsnittliga förekomsten av norrsken är som störst. Den sträcker sig genom nordligaste Skandinavien över Island, Grönlands sydspets, genom norra Canada och Alaska samt längs Sibiriens nordkust. En liknande zon för sydsken finns på södra halvklotet. Förekomsten av polarsken varierar i takt med solens aktivitet och är därför knutet till den så kallade solfläckcykeln, som är cirka 11 år lång och i år är antalet solfläckar på max.

En titt på den app från "Statens Vegvesen" som jag skaffat till min telefon gav besked att under dagen hade kolonntrafik släppts

igenom den sista biten över kalfjället till Båtsfjord. Det var verkligen ett bra besked.

Det första jag gjorde när jag vaknade nästa morgon var att kolla appen från Vegvesendet och till vår förskäckelse stod det att vägen återigen var stängd och hade så varit sedan sent kvällen innan och idag var ju den dag vi skulle komma fram till Båtsfjord.

I soligt och fint vinterväder åkte vi mot norska gränsen och efter ett tankstopp i Utsjoki nära gränsen (dieseln var nästan tre kronor billigare i Finland än i Norge) åkte vi över till Norge men efter bara ett par kilometer blev vädet sämre och vi möttes snart av mycket kraftiga snöbyar när vi åkte efter den mycket välkända gränssälven mellan länderna, Tanaälven.

Tana är den älv i Europa där det fångas mest lax och den är laxförande i otroliga 110 mil om man räknar in alla biälvar. Den

I väntan på kolonnkörningen. Sikten var på vissa ställen obefintlig. Foto: Lars G Lindström.

är gränsälv till Finland i cirka 28 mil och rinner ut i Tanafjorden. De nedersta sex milerna på norsk mark är hetaste för laxfiske.

Tana älven står också med det inofficiella världsrekordet för lax. Laxen fångades 1951 av Nils Valle och vägde 32,5 kg och var 142 cm lång. Det är faktiskt så att det i Tana älv både fångas mest lax i antal ton och fler 20-plussare än i de övriga nordiska laxälvarna tillsammans.

En ny titt på appen gav ett lungnande besked, vägen skulle öppnas för kolonnkörning och första kolonnen skulle avgå halv tolv och till den tiden skulle vi med marginal hinna.

Vädret blev nu allt bättre och när vi kom ner till Tanafjorden, där älven mynnar, lyste till och med solen ibland. Efter ytterligare en timmes körning kom vi fram till bommen där kolonnen skulle utgå från.

Först i kolonnen åkte en plogbil och därefter följde cirka 40 fordon, både personbilar och långtradare, och sist åkte ytterligare en bil från Vegvesendet. Snart förstod vi varför vägen varit stängd, för på vissa ställen var sikten mindre än fem meter och allt var

alldeles vitt. Det var spännande och fascinerande att åka över fjället i kolonnen. Efter cirka en och en halv timme kunde vi svänga in mot Båtsfjord.

Båtsfjords kommun (samiska: Báhcavuona gielda) är en kommun i Finnmark fylke. Kommunen omfattar östra delen av Varangerhalvön och gränsar i öster till Vardø kommun, i söder till Vadsø kommun och i väster till Berlevågs kommun.

Så gott som alla kommunens drygt 2 000 bor i själva Båtsfjord. En kortbaneflygplats finns (omkring 15 000 passagerare per år) och Hurtigruten trafikerar samhället.

Fiskeläget ligger väl skyddat, långt inne i en djup vik. Detta är ett av Norges största fiskelägen - det mesta kretsar kring fisket - med cirka 10 000 båtanlöp årligen. Det finns flera fiskberedningsfabriker, en frysanläggning, en filéfabrik och flera reparationsvarv. Fjorden går i princip nord-sydlig riktning och utanför ligger Barents hav.

Barents hav är ett bihav till Norra ishavet, beläget mellan den nordligaste delen av europeiska fastlandet, Kolahalvön, Svalbard med den största ön Spetsbergen och Frans

Samhället Båtsfjord i kvällsskrud. Foto: Stefan Pierrou.

Josefs land samt Novaja Zemlja. Västgränsen anses vara en linje Spetsbergen-Björnön-Nordkap. Havsområdet har namngivits efter Willem Barents, holländsk upptäckare i Arktis.

Golfströmmen transporterar sitt salta varma vatten genom Barents hav mot centrala Arktis. När Golfströmmen vänder tar den med sig sötvatten i form av isberg och smält is. Golfströmmen har den påverkan att i och omkring Barents hav blir klimatet mildare om man jämför med östligare delar av ishavet.

Efter att ha installerat oss på Njord hotell tog vi en promenad till hamnen och där formligen kryllade det av de två arktiska andarterna, praktejder och alförrädare, som vi var ute efter att fotografera. Cirka 500 praktejdrar och ett par hundra alförrädare. Efter en god middag på Båtsfjords brygga (Johnny och jag åt hemlagad hamburgare och Stefan torsktungor, gott men lite slemmig

koncistens var omdömmet) åkte Stefan och jag till Arctic Tourist längst in i fjorden där vi provade de overaller vi skulle ha på i flytgömslet dagen efter.

Praktejden häckar längs de arktiska kusterna i nordöstra Europa, Asien och Nordamerika. Den övervintrar lite längre söderut i Norge och östra Kanada, där den i passande kustvattensamlingar också kan bilda stora grupper.

Den är ovanlig i Sverige, men ses på höst- och vårflyttningen. Praktejder har setts vid några tillfällen på bland annat Hornslandet. Antalet observationer efter kusterna i Sverige har minskat de senaste tio åren förmodligen på grund av att antalet även minskat i häckningsområdena. Den dyker efter kräftdjur och blötdjur och tycker särskilt om musslor.

Alförrädaren är en flyttfågel som häckar utmed Norra ishavets kuster mellan Tajmyrhalvön och norra Alaska, samt vid Berings

Gömslet innifrån och utifrån. LG i förgrunden och det tyska paret bakom Foto: Stefan Pierrou.

hav. Merparten övervintrar i isfria vatten i ett område som sträcker sig från Berings sund, utmed Stilla-havskusten till södra Alaska, och utmed kusten söderut till norra Japan. En mindre del övervintrar utmed norra Norges kuster och i nordöstra Östersjön och en ännu mindre del över somrar, dock utan att häcka, vid Varangerhalvön.

Alförrädaren häckar på öppen tundra, främst i kustområden, i direkt närhet till sötvattensgölar men flyttar snart efter äggkläckningen till havsområden utmed klippiga kuster. De lever främst av snäckor, musslor och kräftdjur. Det svenska trivialnamnet tros syfta på att den om våren förebådade den till utseendet ganska liknande, och för folkhushållen viktiga, alfågeln. Den globala populationen har minskat dramatiskt varför

den idag kategoriseras som sårbar.

I Sverige påträffas den fåtaligt vintertid, främst januari till april, mest i den östra skärgården, exempelvis runt Öland och Gotland och Hornslandet där Kuggören är en av de bästa platserna i Sverige för att se arten. Observationerna ökade under 1960-talet och under 1980-talet gjordes dryga 200 observationer om året. Idag är trenden minskande och sedan 2001 har i genomsnitt 40 individer rapporterats årligen.

Vi skulle vara vid båten klockan fyra nästa morgon så redan tre var vi uppe och packade de sista sakerna vi skulle ha med oss.

Vi var sex personer som skulle med, ett äldre par från Tyskland, två män från Belgien och så Stefan och jag. Vädret var växlande från täta snöbyar till ibland lite uppsprickande

Efter knappt sex timmar i gömslet kom Örjan och hämtade oss för en tur på fjorden för att fotografera flygande fåglar. Vädret var dock inte det bästa som synes. Foto: Johnny Snell.

molntäcke och den hårda vinden märktes inte av så mycket på grund av det skyddade läget som den inre delen av fjorden ligger i.

Efter en fem minuters båtresa nådde vi fram till flytgömslet som låg inne i hamnen utanför en av fiskfabrikerna, Båtsfjordsbruket. Gömslet var mycket gediget byggt och hade plats för tio personer med cirka 25 luckor som kunde öppnas, de flesta i samma nivå som vattenytan. Till och med en torrtoalett fanns. Änderna tillbringar natten ute i fjorden och bara några minuter efter vi anlänt började de första praktejdrarna och alförrädarna att komma inflygande. Tack vare fiskfabriken finns mycket föda för till exempel musslor som i sin tur ger föda åt änderna. Snart simmade säkert ett femtiotal praktedrar och nästan lika många alförrädare alldeles utanför där vi låg i gömslet. Det var bara att vänta på bättre ljusförhållanden innan vi kunde börja låta våra kameror smattra. Det var otroligt fascinerande att se de enormt vackra fåglarna, ibland på

mindre än en meters avstånd, fullständigt orädda simma förbi ovetandes om vår närvaro. Gömslet ger en utmärkt chans att lära sig se skillnaden mellan praktejdrarna och den vanliga ejderns honor, något som är ganska svårt annars. På riktigt nära håll som i det förnämliga flytgömslet är det betydligt lättare att se skillnaderna. Praktejdrarna hona har en betydligt mindre och kortare näbb än ejdern och färgen är mer åt det chokladbruna hållet.

Förutom alla praktejdrar och alförrädare uppehöll sig vanliga ejdrar, ett trettiotal alfåglar, nästan lika vackra, och närmare tio vittrutar, de flesta ungfåglar men även några äldre, utanför gömslet. Dessutom födosökte ett stort antal skärnsnäppor längs stranden.

Efter sex timmar i gömslet och drygt ett och ett halvt tusen tagna bilder kom Örjan (ägaren av gömslet) och hämtade oss med båten för två timmars tur runt fjorden för att få flygande fåglar på bild. Nu var vädret stundtals mycket dåligt. Snöbyarna avlöste

När vi åkte tillbaka över kalfjället var vädret mycket bättre. Foto: Johnny Snell.

varandra och vid dåligt väder klumpar fåglarna ihop sig i stora flockar och för att inte störa dessa för mycket avbröt vi efter drygt en timme.

Som tur var blev vädret bättre och när vi på eftermiddagen åter skulle passera över kalfjället på väg mot den östra delen av Varanger så kunde vi utan problem passera den dagen innan mycket svårpasserade sträckan.

Efter mat i Vadsö fortsatte vi mot Norges östligaste stad Vardö men tyvärr blev nu vädret åter mycket sämre. Sikten, på grund av snöbyar och kraftigt snödrev, minskade betänkligt och på vissa sträckor nästan kröp vi fram.

Dagen efter hade vi tänkt besöka den fågelrika ön Hornöya utanför Vardö. Vi hade anpassat tiden för besöket i Norge så att dels de arktiska änderna skulle vara kvar (de drar till sina häckningsplatser längre norrut som kan vara på Svalbard, Björnön, Novaja Semlja och den sibiriska ishavskusten

*Snökiteåkning verkar mycket populärt i Norge.
Foto: Johnny Snell.*

Kiberg på nordöstra delen av Varangerhalvön på väg mot Vardö. Foto: Stefan Pierrou.

i början av april) och dels att lunnefåglarna skulle hinna komma tillbaka vilket de brukar göra i slutet av mars. På kvällen ökade snöfallet och vinden tilltog igen så att det såg inte ljus ut för morgondagens aktivitet.

Vi klev upp klockan sex och när vi drog upp rullgardinen och tittade ut förstod vi att någon båtutrustning till Hornöya skulle det inte bli. Tätt snöfall och hård nordlig vind var det väder som bjöds. Istället blev det frukost och från matsalen såg vi ett trettiotal skärnsnäppor födosöka i tången efter standen alldeles utanför hotellet. Som avslutning blev det fotografering av de totalt orädda snäpporna. Fjäreplytt, som arten heter på norska, häckar bland annat i stor mängd på Svalbard och dessa övervintrar i Nordnorge. Kanske var de fåglar vi såg därifrån och att de var så orädda för att de aldrig sett en människa.

Eftersom vi inte kunde åka ut till fågelön återstod inget annat än att börja färden hemåt. Innan vi stannade för mat i Ivalo

passerade vi Finlands tredje största sjö, Enare träsk. Sjön har hela 3 318 öar och mängder av vikar och är mycket fiskrik. De flesta laxfiskar som röding, laxöring, sik och harr finns i sjön. Vid sjön bor också en liten spillra av ett östligt samiskt folk kallade skolter. Finland förlorade Petsamo (vid ishavskusten, numera ryskt och kallas Petjenga) efter andra världskriget och skolterna som bott i området (och evakuerats längre in i landet vid Vinterkrigets utbrott) gavs då nya områden i Enare kommun.

Då skolterna evakuerades från Petsamo såg man ner på dem både bland samerna i Enare och bland finnar. Många unga ville inte kännas vid sin härkomst. Med de förlorade hemtrakterna förlorades också mycket av traditionerna och kulturen.

Tjugo mil söder om Ivalo ligger Nordfinlands största stad Rovaniemi som har drygt 60 000 invånare. Staden brändes till 90 procent ned av retirande tyska trupper

Ytterligare en vy från Norges östligaste del Varangerhalvön. Skallelv. Foto: Stefan Pierrou.

hösten 1944 under Lapplandskriget. Lapplandskriget var Finlands tredje krig under andra världskriget och fördes mot Nazitysklands trupper i Lappland i norra Finland från september 1944 till april 1945 (de två första var vinterkriget mot Sovjetunionen och fortsättningskriget mot Sovjet, allierad med Nazityskland). Finland hamnade, efter att ha tecknat en separatfred med Sovjet, i en situation liknande den i Italien och Rumänien vilka efter att ha kapitulerat till de allierade blev tvungna att slåss för att befria sitt land från tyska trupper. Under reträtten tillämpade tyskarna den brända jordens taktik. Endast några få äldre byggnader klarade sig undan lågorna. Den världsberömda arkitekten Alvar Aalto ritade en ny stadsplan, enligt vilken staden efter hand byggdes upp. En bit utanför stadskärnan ligger numera de två tomtelanden, Santa Park och Jultomtens smedby som har tiotusentals besökare från hela världen varje år.

Efter en tankning i Torneå och en snabbfika på OK i Haparanda nådde vi Hudiksvall strax efter tre på morgonen, 18 timmar efter starten från Vardö. Stor heder åt de två chaufförerna Johnny och Stefan.

Fjäreplytt utanför hotellet i Vardö. Foto: Stefan Pierrou.

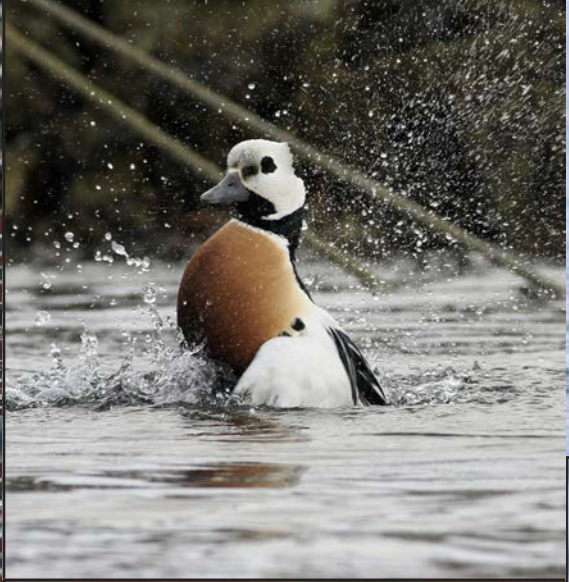

Foto: Lars G Lindström

Foto: Lars G Lindström

Foto: Lars G Lindström

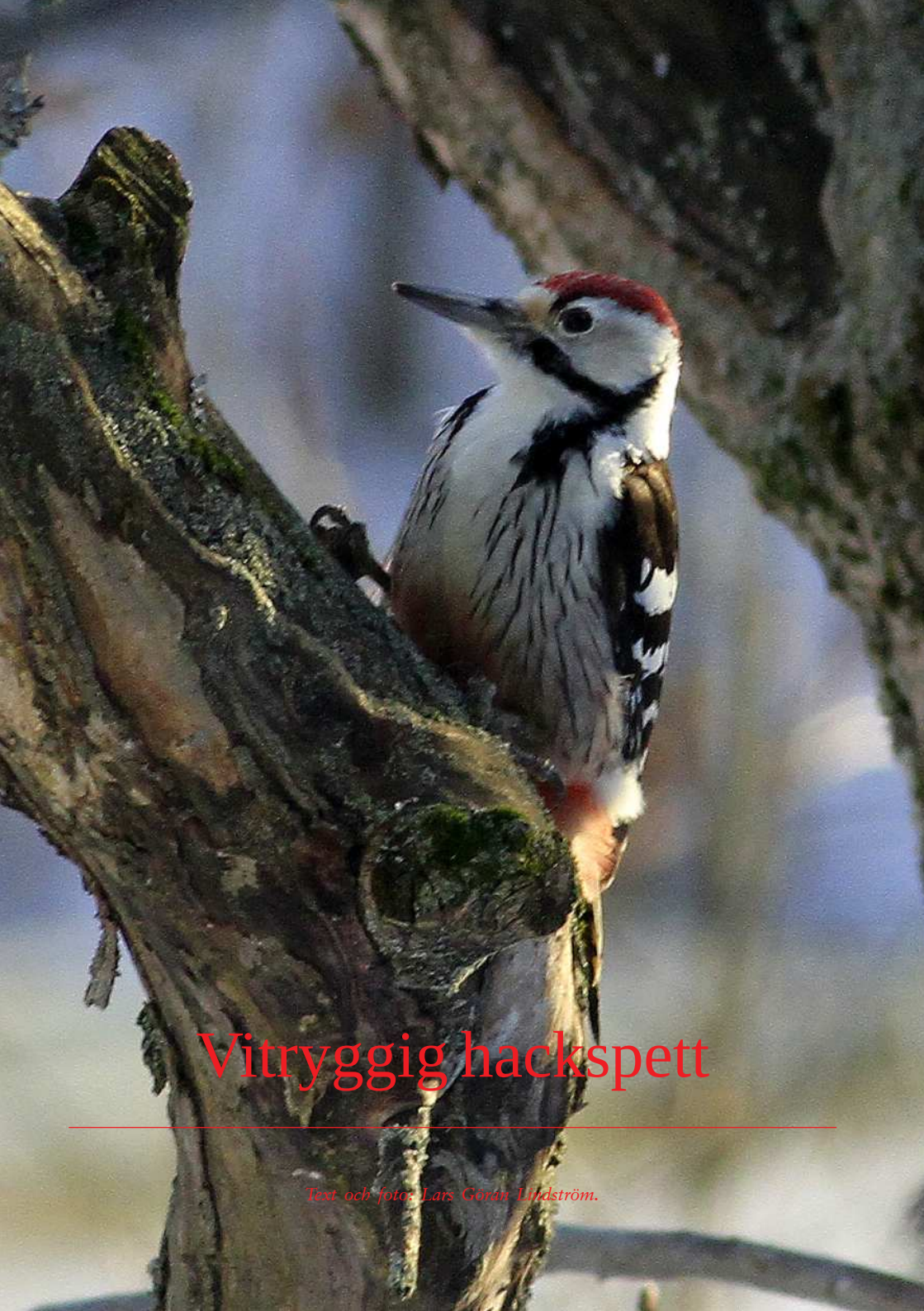

Foto: Lars G Lindström

Vittryggig hackspett

Text och foto: Lars Göran Lindström.

FÖR HUNDRA ÅR SEDAN FANNNS VITRYGGIG HACKSPETT i större delen av Sverige. Den svenska utbredningen gick från norra Skåne till Norrbottens kustskogar. I slutet av 1800-talet och början av 1900-talet beräknas 1000-2000 vitryggspår ha häckat i Sverige. Under 1900-talet har utbredningsområdet minskat med drygt 90 procent. Vitryggen ansågs på en del håll vara den vanligaste hackspetten (i Hälsingland och i delar av Värmland). Den levde i lövrika skogar med rikligt med gamla träd och död ved.

Utbredning idag

Idag finns vitryggig hackspett endast kvar i Dalsland/Värmland, vid nedre Dalälven och kanske några individer i östra Småland. Det finns det färre än 20 individer kvar av vitryggig hackspett. Vid inventeringar som Naturskyddsföreningen genomförde 2007 återfanns endast 15 fåglar, varav ett par som häckade under våren och fick ut fyra ungar. Förra året häckade endast två par i hela Sverige.

Vitryggar i Europa

Vitryggen har försvunnit från stora områden av dess ursprungliga utbredning. Fortfarande finns dock livskraftiga bestånd i östra Polen och Baltikum och i västra Norge. Situationen i Ryssland är dåligt känd. I Finland har populationen ökat från ett tiotal par i mitten av 1990-talet till över 80 par 2007. Ökningen beror framför allt på biotopförbättrande åtgärder som uthuggning

Vitryggar i världen

Den vitryggiga hackspetten förekommer i ett bälte över Europa och Asien, från Norge i väster till Japan i öster. Därtill finns flera mindre, och ofta lokalt begränsade populationer i Pyrenéerna, Alperna, Karpaterna, Apenninerna, på Balkan och i Kaukasus.

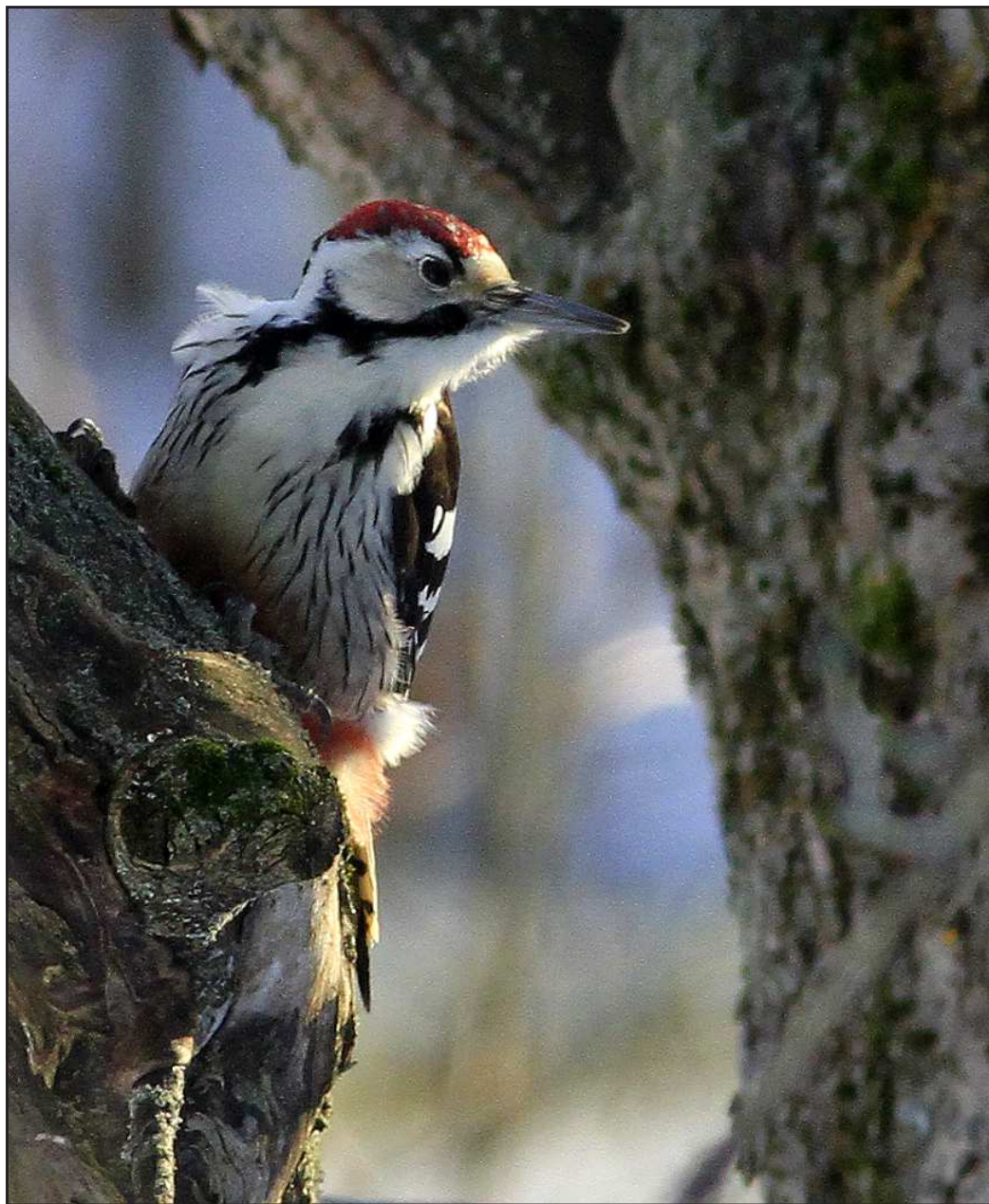
Hösten 2015

Under förhösten upptäcktes flera hundra individer av vitryggig hackspett i Finland. Dessa fåglar kom troligtvis både från öster och söder. Det skedde alltså en kraftig invasion av arten. Även Sverige fick del av invasionen. Under hösten sågs vitryggig hackspett på ett flertal platser i Sverige främst i öster. Bland annat sågs ett tiotal i Norrbotten, några i Medelpad och i Hälsingland observerade både inflygande individer vid kusten och en vid en fågelmatning i Bergvik utanför Söderhamn. Totalt kom nog ett par hundra individer från öster till oss i Sverige. Det är bara att hoppas att tillskottet av fåglar, till den hotade arten, kan bidra till att flera häckningar kan genomföras och att vitryggen därmed har en framtid även hos oss.

Fågeln i Bergvik

Den sista veckan i januari uppträdde en hane av vitryggig hackspett på en fågelmatning i Bergvik, Söderhamn. Fågeln var inte lättsedd utan sågs bara sporadiskt när den kom fram till fågelmatningen och åt bland annat av den talg som serverades. Själv tillbringade jag först en hel dag och sedan ytterligare nästan en hel dag innan fågeln behagade att komma fram och visa sig vid matningen.

Glad såsom fågeln.... Främmande fågel i Delsbo.

Text och foto Mats Åberg

I BÖRJAN APRIL UPPTÄCKTES EN SVART SVAN bland alla sångsvanarna i närheten av Morasjön och Ljusbacken i Delsbo. Svart svan har förmodligen aldrig tidigare setts i Delsbo. Den häckar naturligt i Australien och Nya Zeeland, så svanen i Delsbo är troligen en rymling från någon park i Tyskland eller kanske Nederländerna, där det är vanligt att de hålls och utfodras.

Anledningen till att svarta svanen syns på samma plats i någon veckas tid vid Ljusbacken torde vara att ett sädesfält förblev oslaget förra hösten på grund av ett slagregn och ligger kvar, som ett serverat matbord till sångsvanarna och den svarta. För så kallade "fågelkryssare" ska inte den svarta svanen kryssas, då den räknas som parkrymling i Sverige. På artportalen sätts arten inom parentes, men rapporteras trots att den inte finns spontant frilevande i Sverige. Denna

ensamma svarta svan kommer nog att kunna överleva i Sverige, då den söker sällskap med sångsvanar eller knölsvanar, men att den ska kunna hitta en partner här torde vara ganska utsiktslöst.

Tidigare har även svarta svanar funnits i Lillfjärden. 1936 gjorde SF-journalen en nio minuters film "Vårlek på fågelfjärden". Där framkommer att det fanns en hane och en hona av svarta svanar, som häckade och fick fram en unge. I denna film kan man också se att det fanns ett par kinesiska mandarinänder, samt även amerikanska brudänder och vår svenska stjärtand fanns också i Lillfjärden då. Fram till åtminstone 1959 lär det ha funnits svarta svanar i Lillfjärden, enligt uppgifter jag fått från minnesgoda personer från Hudiksvall.

Det känns spontant att Lillfjärden genomgått stora förändringar under 1900-talet från en rik sjöfågellokal till en ganska unik ruggningslokal för gäss. Det kan tilläggas att kommunen planterat mer gräs och snyggt till nära järnvägsviadukten bland annat för att framförallt fjällgässen ska få bättre bete. Det innebar en hel del störning för fjällgässen under ruggningen i juli, men vi får hoppas att det slår väl ut och blir lyckat i framtiden.

Fjällpipare

Text och foto Lars Göran Lindström

ETT PAR DAGAR I MITTEN AV MAJ RASTADE ovanligt många fjällpipare runt om i Sverige. På artportalen rapporterades närmare ett tusen rastande fåglar. Även vi fick vår beskärda del då som mest 18 fåglar sågs i Åsak, Hög från den 13 till 15/5. Vid bakslag i vädeleken i andra halvan av maj kan någon enstaka fågel ses men så många som i år är mycket ovanligt. Även i häckningsområdet på kalvfjäll och tundra ovanför 900 meters höjd över havet är arten ovanlig. Självt har jag gått många år i fjällen och bara en gång lyckats hitta en fjällpipare. Det var nästan på toppen av det 1100 meter höga fjället Nuolja vid Abisko. Fjällpiparen är en flyttfågel som vintertid befinner den sig i norra Afrika och mellanöstern som exempelvis Israel, Jordanien, Irak, Saudiarabien, Kuwait och Iran.

Fjällpiparen har så kallad omvänd könsordning, som exempelvis simsnäpporna. Det är honan som har den färggrannare fjäderdräkten, försvarar reviret och flyttar först, medan hanen tar hand om merparten av ruvningen och vården om ungarna.

Fjällpiparen kan vara extremt oskygg och fågel-skådare har berättat hur fjällpipare, precis innan äggen kläcks, har lagt sig att ruva i handen på skådaren.

Alla bilder utom den till vänster (från toppen av Nuolja juli 2008) är tagna i Åsak den 13 och 14/5 2016.

Program

Höst-vinter
2016-2017

World Bird Watch Day 1/10

Tid: 07.00
Samling: Lillfjärden
Ansvarig: Karin Svensson 070-513 48 66

Över hela världen tittar man på fåglar. Vi gör en utflykt till Hornslandet.

Nyårsexkursionen 1/1

Tid: 08.00
Samling: Lillfjärden
Ansvarig: Mats Axbrink 070-608 99 14

Som vanligt startar fågelåret med nyårsexkursionen där det gäller att se så många arter som möjligt på årets första dag. Rekordet är sedan några år tillbaka då 51 arter kunde upptäckas.

Innemöte med bildvisning 17/1

Tid: 19.00
Plats: CUL
Ansvarig: Karin Svensson 070-513 48 66

Medlemmarna tar med och visar egna bilder. Johnny, Lars Göran och Stefan visar bilder från sin resa till Nordnorge.

Innemöte 26/1

Tid: 19.00
Plats: CUL
Ansvariga: Karin Svensson 070-513 48 66

Tema: Vadare. Bilder, läten och fakta. Kjell och Lars Göran visar bilder på de olika vadararterna och fakta presenteras av Mats Axbrink.

Ugglexkursion 7/3

Tid: 20.00
Samling: Lillfjärden
Ansvarig: Jonas Lind 070-307 32 82
Mats Sundkvist 070-698 69 11

Förra året hördes inte en enda uggle ropa.
Vi får hoppas på bättre tur detta år.

Årsmöte 14/3

Tid och plats meddelas i nästa nummer av
Nattvakan

*Besök
fågelklubbens
hemsida
HFK.name*

Kontrollera gärna vår hemsida för in-
formation om respektive program-
punkt.

Berglärkan som övervintrade på Stenöörn,
Söderhamn förra vintern. Foto: Lars G
Lindström.

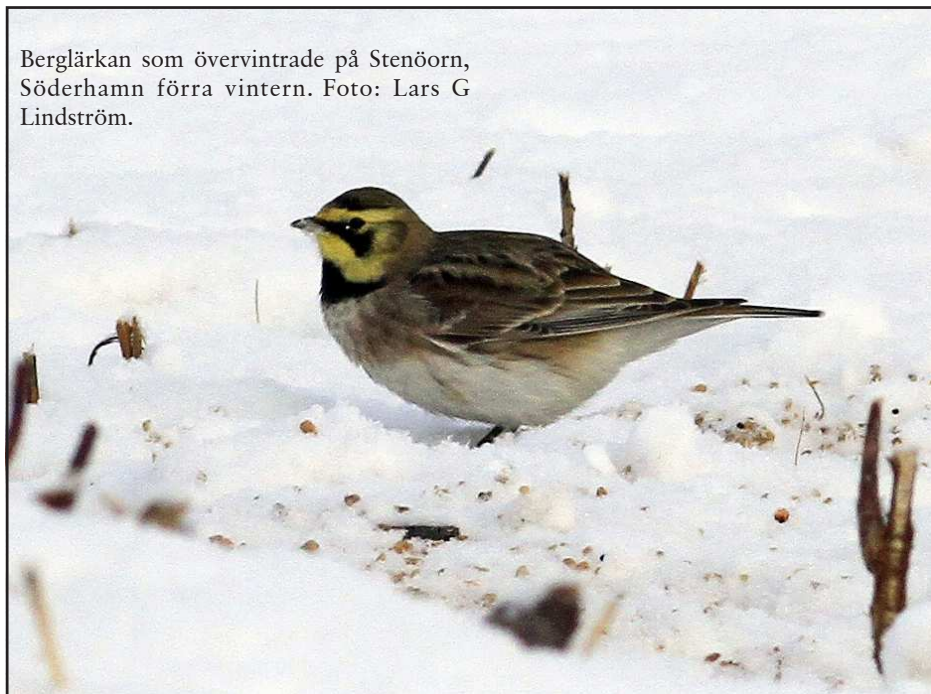

Foto: Lars G Lindström

